

40-боб. Қавминг мавлоси уларнинг ўзидандир

18:00 / 07.05.2019 2078

75. Рифоъа ибн Рофеъдан ривоят қилинади:

«Набий соллаллоҳу алайҳи васаллам Умар розияллоҳу анҳуга:

«Менга қавмингни тўпла», дедилар.

У қавмини тўлади. Улар Набий соллаллоҳу алайҳи васалламнинг эшиклари олдига келишганда Умар у зотнинг ҳузурларига кириб:

«Айтганингиздек, қавминни тўладим», деди.

Ансорийлар буни эшитиб қолиб: «Қурайш ҳақида ваҳий тушди шекилли», дейишди ва уларга нима дейилар экан деб, кимдир эшитиш учун, яна кимдир томоша қилиш учун келди.

Шу пайт Набий соллаллоҳу алайҳи васаллам чиқиб, тўпланганларнинг олдига келиб:

«Ичингизда сизлардан бошқа(қавм)лар ҳам борми?» деб сўрадилар.

«Ҳа, иттифоқдошларимиз, сингилларимизнинг ўғиллари ҳамда мавлоларимиз бор», дейишди.

Набий соллаллоҳу алайҳи васаллам:

«Иттифоқдошларимиз ҳам, сингилларимизнинг ўғиллари ҳам, мавлоларимиз ҳам ўзимиздан. Эшитиб олинглар: менинг валийларим ичингиздаги тақводорларингиздир. Агар ана ўшалардан бўлсангиз, яхши. Аксинча бўлса, ҳолингизга бир назар солинг. Яна қиёмат куни одамлар амаллари билан келганда, сизлар гуноҳлар юкини ортмоқлаб келиб, юз ўгирилганлардан бўлиб қолманг», дедилар.

Сўнг: «Эй одамлар! – дея хитоб қилиб, икки қўлларини Қурайш узра кўтариб туриб: – Эй одамлар! Қурайш омонат аҳлидир. Ким уларга ноҳақлик қилса, Аллоҳ унинг бурнини ерга ишқайди», дедилар. Буни уч марта айтдилар».

Шарҳ: Мана шу ҳадисдан бир қавмнинг маволийлари ҳам улардан ҳисобланиши, масалан, улар учун аталган мажлисга маволийлар ҳам, сингилларнинг ўғиллари – жиянлар ҳам кириб ўтиришлари мумкинлиги айтилган.

Яъни насаб даъвоси бўлмаса ҳам, уларга оид йиғилиш ва мажлисларда иштирок қилсалар бўлар экан.

Ушбу ҳадисдан олинадиган фойдалар:

1. Раҳбар бир қавмнинг каттасига ўз одамларини тўплаш ҳақида фармон бериши жоизлиги.
2. Бир қавм билан алоҳида йиғин ўтказиш мумкинлиги.
3. Айтилган одамлардан бошқаларни мажлисга қўймаслик мумкинлиги.
4. Берилган топшириқнинг бажарилиш савиясини текшириб кўриш кераклиги.
5. Қавмнинг шартномадошлари, сингилларининг ўғиллари ҳамда мавлолари ўша қавмдан экани.
6. Тақводорлар Расулulloҳ соллalloҳу алайҳи васалламнинг валийлари – дўстлари экани.
7. Тақводорлик яхши мақом экани.
8. Қиёмат куни яхши амаллар билан келишга, гуноҳлар юкини кўтариб келмасликка ҳаракат қилиш лозимлиги.
9. Қурайш омонатдор қабила экани.

10. Қурайшга қарши ёмонлик қилганлар қиёмат куни ёмон ҳолда қолишлари.

«Одоблар хазинаси» китобидан